Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	25 Ebrill 2018
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Alan Smith - Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio
Awdur yr Adroddiad:	Lisa Lovegrove – Prif Archwilydd Mewnol
Teitl:	Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2017-18

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

I ddangos llywodraethu da, rhaid i'r Cyngor ddangos ei fod yn cydymffurfio â'r egwyddorion craidd a nodir yn Fframwaith Darparu Llywodraethu Da o fewn Llywodraeth Leol (Cymru), rhifyn 2016. Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (AGS) yn cael ei baratoi yn defnyddio hunanasesiad, ac yn adrodd ar drefniadau llywodraethu a gwelliant y Cyngor ar gyfer 2017-18, ynghyd â chynnydd yn rhoi sylw i'r camau gweithredu gwella a gynhwysir yn AGS 2016-17. Mae'r AGS yn cael ei adrodd fel rhan o'r "Datganiad Cyfrifon" terfynol.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae'r adroddiad yn rhoi'r cyfle i'r Pwyllgor roi sylwadau ar 'ddatganiad llywodraethu blynyddol' eleni.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn monitro'r cynnydd a wneir ar y cynllun gweithredu o 2016-17 ac yn adolygu a chymeradwyo'r datganiad llywodraethu blynyddol drafft ar gyfer 2017-18 (Atodiad 1).

4. Manylion yr Adroddiad

Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2017/18 yn cynnwys hunanasesiad o drefniadau llywodraethu'r Cyngor ac yn dangos meysydd gwella yn ystod y flwyddyn ariannol flaenorol. Mae'n tynnu sylw at unrhyw wendidau mewn cynllun gweithredu, a bydd y Pwyllgor hwn yn eu monitro i sicrhau gweithrediad y gwelliannau angenrheidiol. Mae manylion llawn yn Atodiad 1.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Er nad yw'r hunanasesiad 'datganiad llywodraethu blynyddol' yn cyfrannu'n uniongyrchol at Flaenoriaethau Corfforaethol, mae'n darparu asesiad a sicrwydd ar ddarpariaeth y Cynllun Corfforaethol, perfformiad gweithredol ac ariannol y Cyngor, trefniadau llywodraethu, ymgysylltu â'r gymuned ac ati sydd i gyd yn cael eu cyfeirio tuag at gyflawni'r Blaenoriaethau Corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Amherthnasol - nid oes angen gwneud penderfyniad gyda'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylid cynnwys yr Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb a gwblhawyd fel atodiad i'r adroddiad.

Amherthnasol - nid oes angen gwneud penderfyniad gyda'r adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi eu cynnal gyda'r Pwyllgor Archwilio ac eraill?

Amherthnasol - nid oes angen gwneud penderfyniad gyda'r adroddiad hwn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Amherthnasol - nid oes angen gwneud penderfyniad gyda'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Pe na bai'r Cynllun Gwella Llywodraethu yn cael ei weithredu, byddai gwendidau yn aros yn nhrefn lywodraethol y Cyngor, a allai arwain at:

- adroddiadau rheoleiddiol niweidiol;
- defnydd gwael o arian cyhoeddus;
- methiant i wella meysydd corfforaethol a meysydd gwasanaeth allweddol;
- colli hyder budd-ddeiliaid; ac
- effaith andwyol ar enw da'r Cyngor.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Amherthnasol - nid oes angen gwneud penderfyniad gyda'r adroddiad hwn.